

Çocukluk Çağında Etiyolojisi Değişen ve İnsidansı Artan Bir Hastalık: Kolelitiazis

A Disease with Changing Etiology and Increasing Incidence in Childhood: Cholelithiasis

Mehmet Metin, Nurcan Sönmezer, Hülya İpek, Gül Doğan, Çağatay Evrim Afşarlar

Hitit Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Cerrahisi AD, Çorum

Amaç

Geçmiş yıllarda kolelitiazis çocukluk çağında çok sık görülmemekteydi. Etiyolojide özellikle hemolitik anemiler, sepsis, dehidratasyon, parenteral beslenme ve safra asiti malabsorbsiyonuna yol açan durumlar sıklıkla yer almaktaydı (1). Ancak son yıllarda çocukluk çağında artan obezite ile birlikte kolelitiazisin de arttığı görülmektedir (2). Bu çalışmada, kliniğimizde kolesistektomi yapılan hastalarda kolelitiazis ile obezite veya diğer etiyolojik etkenlerin ilişkisini saptamak amaçladık.

Yöntem

Ocak 2020 ile Ağustos 2023 tarihleri arasında kolesistektomi yapılan hastalar retrospektif olarak incelendi. Hastalar yaş, cinsiyet, vücut kitle endeksi (VKİ), ilişkili hastalıklar, semptomlar, laboratuvar bulguları, uygulanan cerrahi teknik, patolojik bulgular, postoperatif seyirleri açısından değerlendirildi.

Bulgular

Çalışmamızda semptomatik olan 14'ü kız (%61), 9'u erkek (%39) toplam 23 hastaya laparoskopik kolesistektomi uygulandığı görüldü. 2020 ile 2023 yılları arasında kolesistektomi yapılan olgu sayısının her yıl artış gösterdiği gözlemlendi (sırasıyla 3, 4, 6 ve 10 hasta). Kız hastaların yaş ortalaması $15,6 \pm 2$ (10,3-17,9) yıl olup, erkek hastaların $11,5 \pm 4,4$ (4,6-17,3) yıl olarak bulundu ($P=0,026$). Tüm hastaların ortalama VKİ $25,5 \pm 7,5$ (13,8-40,4) olup, kızlarda ortalama VKİ $28,4 \pm 6,3$ erkeklerde ise $20,8 \pm 7,2$ olarak bulundu ($P=0,015$). Bir hastada yenidoğan döneminde geçirilmiş nekrotizan enterokolit perforasyonu ve uzun süreli parenteral nütrisyon öyküsü mevcuttu. Hastaların tümünde ameliyat öncesi karaciğer fonksiyon testleri normal sınırlardaydı. Ortalama ameliyat süresi $57,6 \pm 15,8$ (30-90) dakika olup, açık cerrahiye geçilen hasta olmadı.

Kaynaklar

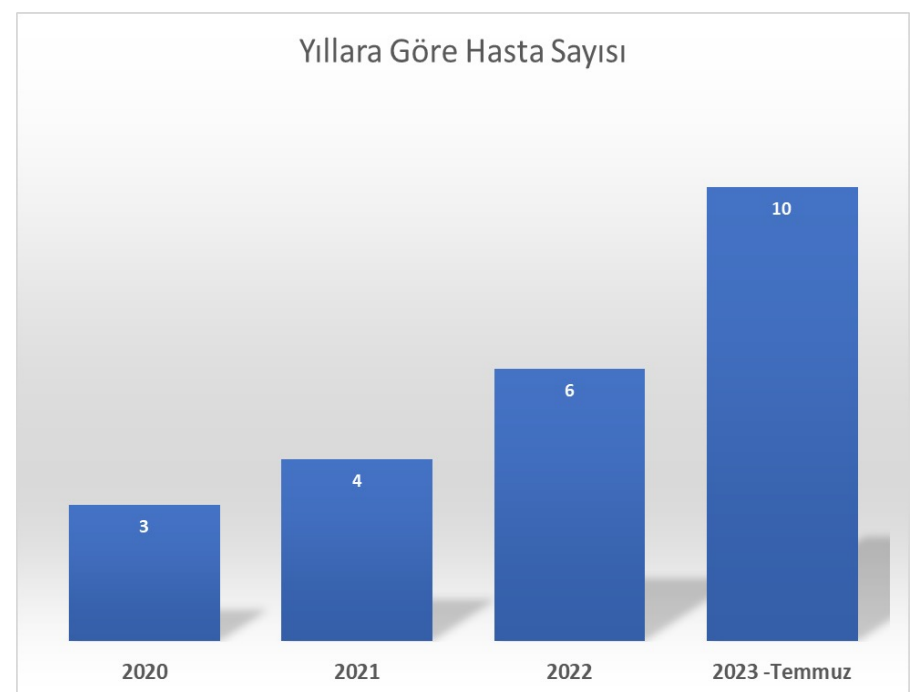
- Cabrera Chamorro CC, Pabón Arteaga JS, Caicedo Paredes CA, Cabrera Bravo N, Villamil Giraldo CE, Chávez Betancourt G, Zarama Márquez RA, Rincón Torres CA. *Cir Pediatr*. 2020 Oct 1;33(4):172-176.
- Greer D, Heywood S, Croaker D, Gananaadha S. *Pediatric Surgery International*. <https://doi.org/10.1007/s00383-018-4300-y>

Hastaların ortalama yatış süresi $3,8 \pm 1,1$ gündü. Postoperatif süreçte hiçbir hastada komplikasyon gelişmedi. Safra keselerinin tümünün histopatolojik incelemesinde kronik taşlı kolesistit saptandı. Taşların %78'inin kolesterol taşı, %22'sinin pigment taşı olduğu görüldü.

Tablo: Cinsiyete göre hasta verilerinin karşılaştırılması

	Erkek n=9 mean $\pm$ SD (min-max)	Kız n=14 mean $\pm$ SD (min-max)	P
Yaş (yıl)	11,5 $\pm$ 4,4 (4,6-17,3)	15,6 $\pm$ 2 (10,3-17,9)	0,026
VKİ	20,8 $\pm$ 7,2 (13,8-34,6)	28,4 $\pm$ 6,3 (19,1-40,4)	0,015
AST (U/L)	27,8 $\pm$ 11,2 (15-51)	17,7 $\pm$ 4,4 (13-28)	0,029
ALT (U/L)	19,2 $\pm$ 10,8 (9-44)	14 $\pm$ 4,5 (8-23)	0,120
GGT (U/L)	18,4 $\pm$ 14,1 (7-52)	16,8 $\pm$ 7,2 (10-38)	0,712
Bilirubin (mg/dL)	0,6 $\pm$ 0,2 (0,2-0,9)	0,5 $\pm$ 0,3 (0,2-1,5)	0,764
Ameliyat Süresi (dk)	62 $\pm$ 12 (40-80)	55 $\pm$ 17,8 (30-90)	0,335
Yatış Süresi (gün)	3,8 $\pm$ 0,8 (3-5)	3,9 $\pm$ 1,3 (2-7)	0,772

VKİ: Vücut Kitle İndeksi, AST: Aspartat Aminotransferaz, ALT: Alanin Aminotransferaz, GGT: Gama Glutamil Transferaz, SD: Standart Deviasyon, min: minimum, max: maksimum

Sonuç

Günümüzde çocukluk çağı kolelitiazis olgularında obezite öne çıkan etiyolojik sebep haline gelmiştir. Akut kolesistit, koledokolitiazis ve biliyer pankreatit gibi komplikasyonları önlemek için semptomatik hastaların erken tedavisi önem arz etmektedir. Çocukluk çağında beslenme bozukluklarının önüne geçilmesi kolelitiazis sıklığını azaltacaktır.